

DECIZIE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu, Galina Stratulat
Oleg Sternioală, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Stagiona Agro” în procedura falimentului, Tanasiev Sergiu, în cauza intentată la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Stagiona Agro” în procedura falimentului, Tanasiev Sergiu privind tragerea la răspundere subsidiară a administratorului și asociatului majoritar Gorea Vasile,

împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 18 martie 2016, prin care a fost respinsă cererea ca tardivă,

CONSTATĂ:

La 18.02.2011, SRL „Agarista Agricolă” s-a adresat în instanță cu cerere introductivă, prin care solicită intentarea procesului de insolvență față de SRL „Stagiona Agro”, invocând în calitate de temei incapacitatea de a-și onora obligațiunile pecuniare ajunse la scadența în mărime de 38 794,35 dolari SUA.

Prin încheierea Curții de Apel Economice din 15 martie 2011, a fost admisă spre examinare cererea în cauză, fiind dispusă aplicarea măsurilor de asigurare în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea insolvenței (în redacția 2001). În calitate de administrator provizoriu a fost desemnat ÎI „Popa Valeriu”.

Prin hotărârea Curții de Apel Economice din 24 mai 2011, a fost intentat procesul de insolvență față de SRL „Stagiona Agro” și numit în calitate de administrator al insolvenței ÎI „Titu Cațer”.

Prin hotărârea Curții de Apel Economice din 31 ianuarie 2012, a fost confirmat planul de redresare pentru anii 2012-2015 a activității SRL „Stagiona Agro”, s-a încetat procesul de insolvență cu derularea în continuare a procedurii planului de redresare a acestuia sub supravegherea instanței de judecată, a administratorului Cațer Titu cu participarea comitetului creditorilor.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2013, a fost destituit din funcția de administrator a debitorului SRL „Stagiona Agro” în procedura planului Titu Cațer și a fost desemnat în funcția de administrator Tanasiev Sergiu.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2014, a fost intentată procedura de faliment față de SRL „Stagiona Agro” și desemnat în calitate de lichidator ÎI „Tanasiev Sergiu”.

La 25.11.2015, lichidatorul SRL „Stagiona Agro”, Sergiu Tanasiev a înaintat cerere în instanța de insolvență, prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a conducătorului și asociatului majoritar al SRL „Stagiona Agro”,

Vasile Gorea și încasarea de la acesta în beneficiul masei debitoare a SRL „Stagiona Agro” a mijloacelor bănești în sumă de 2 694 958,66 lei ce reprezintă cuantumul creanțelor nestinse față de creditorii SRL „Stagiona Agro” în proces de faliment, invocând ca temei prevederile art. 248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvenței.

În motivarea cererii a invocat că, conform actului de inventariere din 01.09.2014, masa debitoare a SRL „Stagiona Agro” este compusă din bunuri mobile cu valoare de bilanț de 1 582 149 lei, dintre care 1 055 736 lei - utilajul frigorific al creditorului garantat Unitatea de Implementare a Grantului Japonez.

Conform rapoartelor de evaluare nr. 405 din 08.09.2014 și nr. 549 din 26.02.2015, masa debitoare a fost evaluată la valoarea de piață de 1 423 150 lei, dintre care 1 134 000 lei valoarea de piață a utilajului frigorific al creditorului garantat Unitatea de Implementare a Grantului Japonez.

În cadrul etapei de valorificare a masei debitoare desfășurate în corespundere cu prevederile art. 117-120 din Legea insolvenței, nemijlocit în cadrul licitațiilor petrecute au fost obținute mijloace financiare în sumă totală de 178 150 lei.

În cadrul licitației cu strigare din 20.03.2015, au fost valorificate de către persoana fizică Bordian Andrei la suma totală de 14 192 lei: plug PLN 3,35 (anul 2005) și semănătoare SPC6 (anul 2006).

În cadrul licitației cu strigare „repetată” din 03.04.2015, au fost valorificate către persoana fizică Rotaru Nicolae la suma totală de 6 458 lei: stropitoare GPS2000, moara GS015/02k, cositoare CSTB4, cântar BC-1550.

În cadrul licitației „cu reducere” din 24.07.2015, au fost valorificate către adjudecatarii persoana fizică Muntean Andrei și Costiuc Sergiu la suma totală de 157 500 lei: tractor MTZ 82.1 (anul fabricației 2004, n/î EDC 444) și tractor MTZ 82.1 (anul fabricației 2004, n/î EDC 437).

În legătură cu imposibilitatea valorificării utilajului frigorific al creditorului garantat - Unitatea de Implementare a Grantului Japonez în cadrul licitațiilor petrecute, inclusiv și urmare a anunțurilor plasate pe site-uri de comercializare, lichidatorul a acționat în corespundere cu prevederile art. 131 alin. (10) din Legea insolvenței, prin transmiterea acestuia în proprietatea creditorului garantat, prin proces-verbal de transmitere în proprietate din 10.11.2015, semnat de părți, urmare a demersului înaintat de lichidatorul SRL „Stagiona Agro” la 26.10.2015.

Indică că, la situația actuală au rămas nestinse creanțe față de patrimoniul SRL „Stagiona Agro” în procedură de faliment în sumă totală de 2 694 958,66 lei, dintre care: creanțe chirografare de rangul II (11 salariați) - 127 696 lei; creanțe chirografare de rangul III (creanțe bugetare) și rangul VI (creanțe chirografare de rang inferior) IFS Fălești - 827 552,77 lei, CNAS - 415 075,88 lei, Primăria s. Răuțel - 106 632,50 lei; creanțe chirografare de rangul V: SRL „Agarista Agricolă” - 252 365,49 lei, SRL „Alvin” - 709 340,41 lei, ÎCS „We Trade” SRL - 182 624,09 lei, SRL „Tecroma” - 73 671,52 lei.

Menționează că, procesul de insolvență la SRL „Stagiona Agro” a fost inițiat la 24.05.2011 urmare a cererii introductive depuse de creditorul SRL „Agarista Agricolă”.

Circumstanțele care au condus la apariția stării de insolvență la debitorul SRL „Stagiona Agro” sunt descrise în mod detaliat în raportul administratorului

provizoriu al SRL „Stagiona Agro” - Valeriu Popa și raportul financiar al SRL „Stagiona Agro” pe anul 2009 prezentat organului de statistică, prin care se constată că la situația din 01.01.2010, debitorul SRL „Stagiona Agro” dispunea de datorii față de creditorii săi în sumă totală de 3 051 518 lei, pe când valoarea activelor sale înregistrate la aceeași dată constituia suma totală de 2 551 243 lei, fapt ce denotă că debitorul SRL „Stagiona Agro” deja la situația din 01.01.2010 era în stare de supraîndatorare, fiind obligat să depună desinestătător cererea introductivă de intentare a procedurii de insolabilitate față de sine și să nu tergiverseze acest proces pînă cînd un creditor fiind în imposibilitate de încasare a creanțelor față de SRL „Stagiona Agro” va recurge la intentarea procedurii de insolabilitate față de debitor, așa cum a acționat SRL „Agarista Agricolă” prin depunerea cererii introductive la 15.03.2011.

Indică că printre motivele care au condus la survenirea insolabilității debitorului SRL „Stagiona Agro” a constituit politica de management nereușită, care pe parcursul anilor 2007-2010 a generat pierderi neacoperite, lipsa unui plan strategic pentru dezvoltarea și continuarea activității de producere chibzuită, fapt ce a fost descris și în raportul administratorului provizoriu al SRL „Stagiona Agro”, Valeriu Popa.

Menționează că conform documentelor Camerei Înregistrării de Stat, în perioada anilor 2009-2011 în calitate de asociați ai SRL „Stagiona Agro” figurează Gorea Vasile cu cota de 51%, tot el și administrator al acesteia din momentul fondării societății debitoare; Istrati Tudor cu cota de 24,5% și Șimanschi Tudor cu cota de 24,5%.

Mai afirmă că în cadrul ședinței comitetului creditorilor din 02.03.2015, lichidatorul a fost autorizat pentru înaintarea în instanța de insolabilitate a cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a conducătorului și asociatului majoritar al SRL „Stagiona Agro” - Vasile Gorea, în cazul constatării că bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor, așa cum prevede alin. (1) art. 15 din Legea insolabilității.

Cere lichidatorul SRL „Stagiona Agro”, Sergiu Tanasiev atragerea la răspundere subsidiară a conducătorului și asociatului majoritar al SRL „Stagiona Agro”, Vasile Gorea cu încasarea de la acesta în beneficiul masei debitoare a mijloacelor bănești în sumă de 2 694 958,66 lei ce reprezintă cuantumul creanțelor nestinse față de creditorii SRL „Stagiona Agro” în proces de faliment.

Prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 18 martie 2016, a fost respinsă ca tardivă cererea lichidatorului SRL „Stagiona Agro”, Sergiu Tanasiev privind atragerea la răspunderea subsidiară a administratorului și asociatului majoritar al SRL „Stagiona Agro”, Gorea Vasile.

Pentru a hotărî astfel, instanța de insolabilitate a invocat prevederile art. 248 alin. (1) lit. h) și (5) din Legea insolabilității, art. 272 alin. (1) Cod civil, menționînd că starea de insolabilitate a debitorului SRL „Stagiona Agro” a fost cunoscută încă la data de 26.04.2011, prin raportul prezentat de către administratorului provizoriu Valeriu Popa, adică atunci a luat naștere dreptul la acțiune, or, la acel moment déjà s-au cunoscut circumstanțele și persoanele cărora le poate fi imputată insolabilitatea.

Considerînd ilegală hotărîrea instanței de insolabilitate, la 31.03.2016 și 17.04.2016, lichidatorul SRL „Stagiona Agro” în procedura falimentului, Tanasiev

Sergiu a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii Curții de Apel Bălți din 18.03.2016 și emiterea unei noi hotărîri de admitere a cererii de atragere la răspundere subsidiară.

În motivarea recursului, recurentul a invocat încălcarea normelor de drept material, neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată și interpretarea eronată a legii.

Astfel, a indicat că etapa de valorificare a masei debitoare a fost începută doar după dispunerea falimentului și abia atunci s-a constatat suma creanței care nu a fost stinsă creditorilor.

În acest sens, susține că instanța de insolvabilitate eronat a considerat începutul curgerii termenului la faza intentării procesului de insolvabilitate și anume la data prezentării raportului administratorului provizoriu din 26.04.2011.

Mai indică că recurentul a fost desemnat în calitate de administrator al insolvabilității la SRL „Stagiona Agro” prin încheierea din 04.10.2013, iar dreptul de a depune cerere de atragere la răspundere subsidiară nu a apărut nici atunci, ci la momentul cînd lichidatorul a constatat cu certitudine suma creanțelor neacoperite în rezultatul valorificării masei debitoare.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva hotărîrii date în instanța de fond și verificînd, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărîrii atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie respins, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC al RM instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Hotărîrea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și este bazată pe aprecierea corectă și completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, motiv pentru care de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit este considerată legală și întemeiată.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

După cu rezultă din materialele cauzei, recurentul își exprimă dezacordul cu soluția instanței de insolvabilitate, prin care a fost respinsă ca tardivă cererea de atragere la atragerea la răspundere subsidiară a administratorului și asociatului majoritar al SRL „Stagiona Agro”, Gorea Vasile.

Conform art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de

conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni:

- a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;
- b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;
- c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;
- d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;
- e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei;
- f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;
- g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;
- h) nedeținerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;
- i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

(5) Măsura prevăzută la alin.(1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

În speță, instanța de insolvabilitate a constatat că cererea lichidatorului Tanasiev Sergiu este depusă cu omiterea termenului de prescripție de 3 ani, deoarece dreptul lichidatorului la înaintarea cererii a luat naștere la 26.04.2011, momentul în care administratorul provizoriu Valeriu Popa a prezentat raportul, deoarece la acel moment deja s-au cunoscut circumstanțele și persoanele cărora le poate fi imputată insolvabilitatea.

În acest sens, Colegiul constată că instanța de insolvabilitate just a stabilit începutul curgerii termenului de adresare cu cerere de atragere la răspundere subsidiară.

Or, prevederile art. 248 alin. (5) din Legea insolvabilității, expres stipulează că termenul de 3 ani începe a curge de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate.

Mai mult, în temeiul normei evocate, măsura prevăzută la alin. (1), adică acțiunea privind angajarea răspunderii membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului, se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate, norma dată instituind termene de prescripție cu privire la obiectul cererii și, respectiv, modalitatea de calcul a începutului curgerii termenului de prescripție extinctivă.

Art. 272 Cod civil stipulează că termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune, iar dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În asemenea condiții, urmează de înțeles că termenul de 3 ani stabilit pentru depunerea cererii de angajare a răspunderii speciale nu poate începe a curge decât după intentarea procesului de insolvabilitate, iar termenul de 2 ani reglementat de

aceeași normă este prevăzut pentru calculul limitelor temporale în care au fost comise acțiunile enumerate la alin. (1) al art. 248 anterior intentării procesului de insolabilitate.

Astfel, în vederea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului nominalizați la art. 247 din Legea insolabilității, acțiunile culpabile prevăzute în alin. (1) art. 248 din aceeași lege, trebuie să fi fost comise de către aceștia cu cel mult 2 ani înainte de intentarea procesului de insolabilitate în privința debitorului; iar cererea cu privire la atragerea persoanelor în cauză la răspundere poate fi introdusă după intentarea procedurii de insolabilitate în termen de 3 ani de la data la care s-a cunoscut sau trebuia să fie cunoscut faptul că dînșii au cauzat starea de insolabilitate.

O altă interpretare decît cea invocată supra nu poate fi acceptată, deoarece termenul de 3 ani începe a curge de la data la care s-au cunoscut circumstanțele și persoanele cărora le poate fi imputată insolabilitatea, acest termen nefiind pasibil să curgă decît după intentarea nemijlocită a procesului de insolabilitate.

Prin urmare, Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiată afirmația recurentului cum că etapa de valorificare a masei debitoare a fost începută doar după dispunerea falimentului și abia atunci s-a constatat suma creanței care nu a fost stinsă creditorilor.

Mai mult, instanța de recurs apreciază critic și concluzia recurentului cum că instanța de insolabilitate eronat a considerat începutul curgerii termenului la faza intentării procesului de insolabilitate și anume la data prezentării raportului administratorului provizoriu din 26.04.2011.

Or, anume la acea dată administratorul provizoriu Popa Valeriu a prezentat raportul în care a descris existența temeiurilor de intentare a procesului de insolabilitate, cauzele survenirii insolabilității, precum și persoanele cărora le poate fi imputată această stare.

Respectiv, deoarece procesul de insolabilitate a fost început la 24.05.2011, iar la acea dată deja se cunoșteau persoanele care se fac vinovate de survenirea stării de insolabilitate a debitorului, termenul pentru depunerea cererii de atragere la răspundere subsidiară a început să curgă anume atunci – 24.05.2011.

În acest sens, faptul că etapa de valorificare a masei debitoare a fost începută doar după dispunerea falimentului și abia atunci s-a constatat suma creanței care nu a fost stinsă creditorilor, nu poate influența curgerea termenului dat de prescripție, deoarece legea imperativ stabilește că termenul de 3 ani începe a curge de la data la care s-au cunoscut circumstanțele și persoanele cărora le poate fi imputată insolabilitatea. Or, valorificarea masei debitoare, cît și dispunerea falimentului, urmau să aibă loc în interiorul termenului de trei ani de cînd s-a cunoscut persoana vinovată, iar aflarea debitorului în procedura planului de redresare a situației economice, nu a întrerupt curgerea termenului de prescripție și nici nu a amînat începutul curgerii lui.

Colegiul respinge ca neîntemeiată și afirmația recurentului cum că dînșul a fost desemnat în calitate de administrator al insolabilității la SRL „Stagiona Agro” prin încheierea din 04.10.2013, deoarece el este succesorul în drepturi al administratorului insolabilității precedent - Titu Canțer.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit atestă că motivele de casare invocate de recurent nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării recursului și acesta urmează a fi respins ca nefondat.

Ținând cont de cele indicate, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Stagiona Agro” în procedura falimentului, Tanasiev Sergiu.

Se menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 18 martie 2016, în cauza intentată la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Stagiona Agro” în procedura falimentului, Tanasiev Sergiu privind tragerea la răspundere subsidiară a administratorului și asociatului majoritar Gorea Vasile.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Iuliana Oprea